

Lamm 2016

Stora leverflundran, teori och praktik

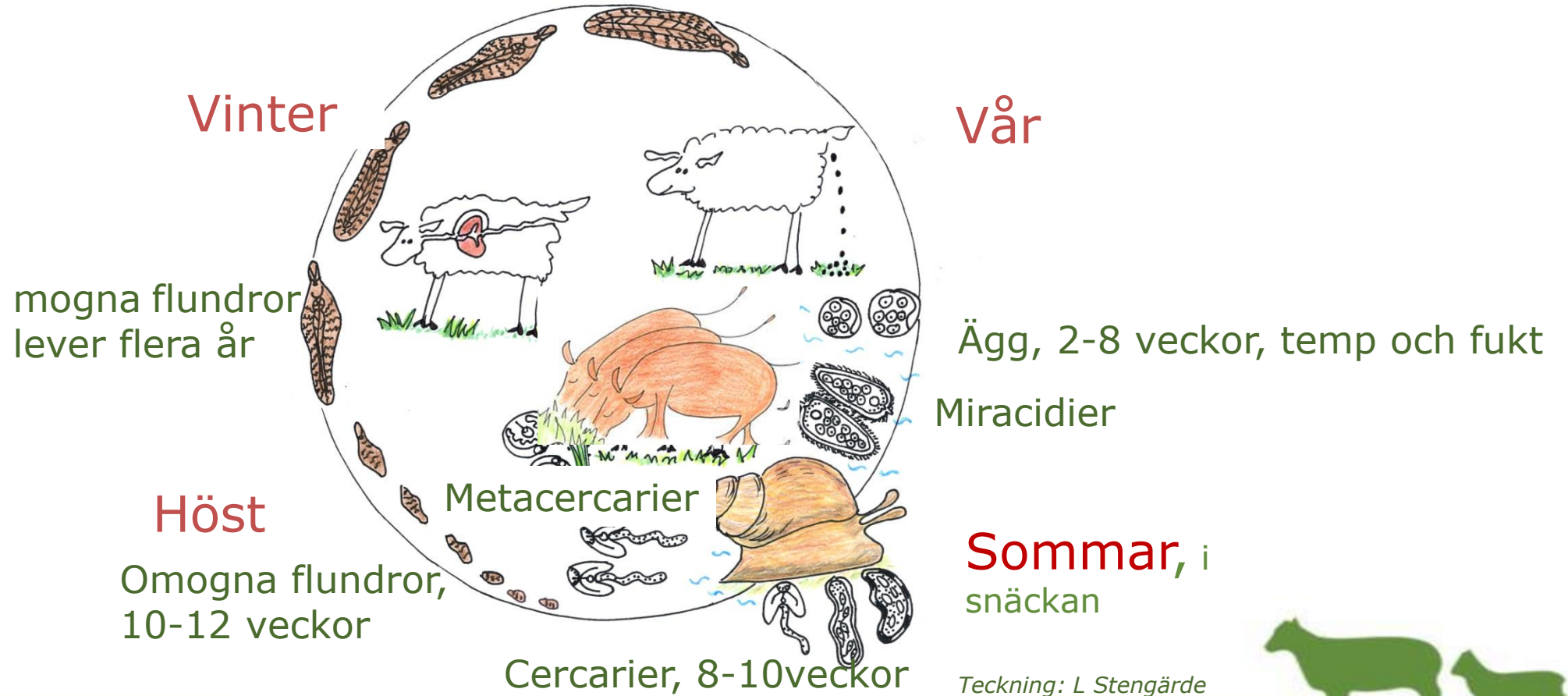

Karin Lindqvist Frisk, Veterinär Gård & Djurhälsan
Ängelholm

Gård&Djurhälsan
FRISKA DJUR GER VÄLMAENDE GÅRDAR

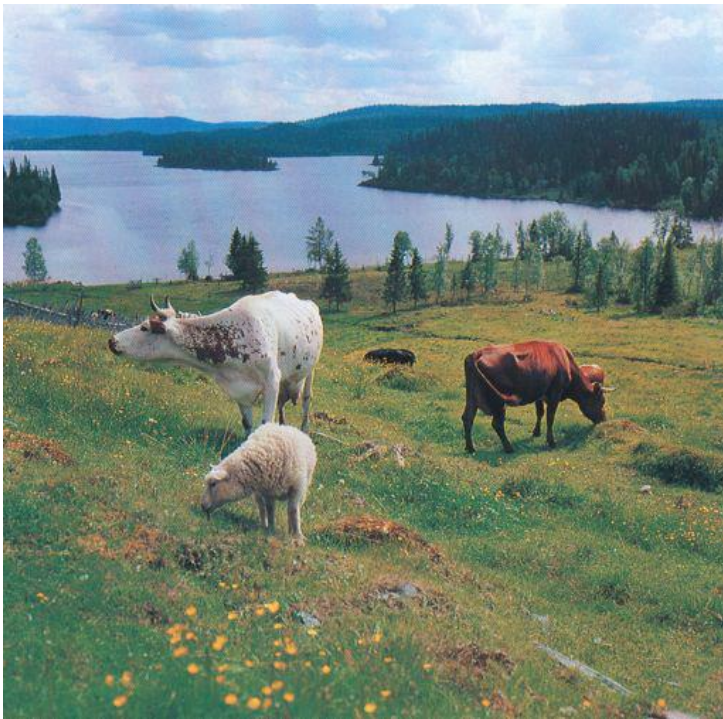
Livscykel Stora leverflundran

Gård&Djurhälsan
FRISKA DJUR GER VÄLMAENDE GÄRDAR

Stora leverflundran – en idisslarparasit med brett värdspektrum

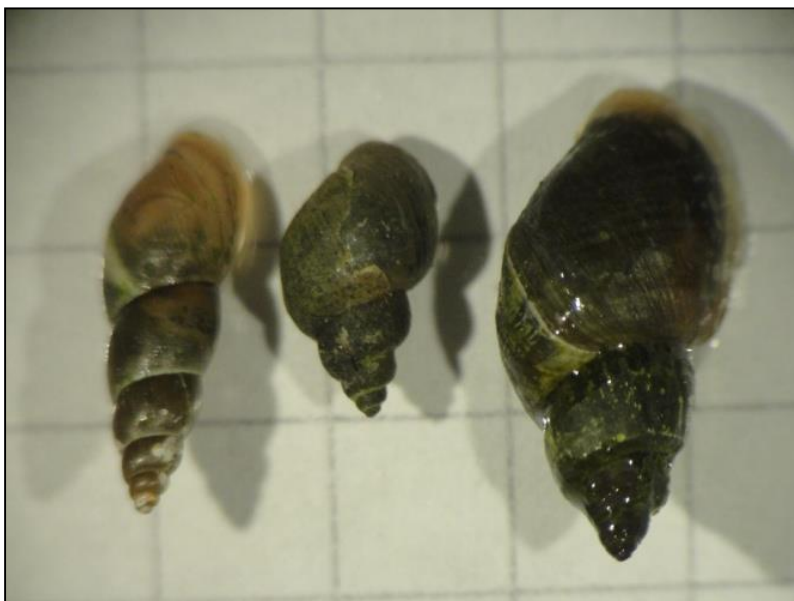

Rådjur, hjort, hare, kanin m.fl.

Gård&Djurhälsan
FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

Flera olika dammsnäckor fungerar som mellanvärd,
Galba truncatula viktigast

O. glabra

G. truncatula

L. palustris

Foton: Adam Novobilsky, SLU

Gård&Djurhälsan
FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

Foto: Katarina Gustafsson

Foton: Adam Novobilsky, SLU

Gård&Djurhälsan
FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

Kronisk form orsakas av vuxna leverflundror i gallgångarna

- ✿ Året runt, tydligast vintersäsongen, framförallt högdräktigheten

Akut form orsakas av borrarande larver

- ✿ Under sensommar tidig höst-vinter

Subakut form, både borrarande larver i levern och stadier som nått gallgångarna

Symptombild

Kronisk

blodbrist

käftgropsödem

alla åldrar (utom unga lamm)

kraftig påverkan av produktionsresultat

sänkt immunförsvar

dödsfall

Akut och subakut

(sen)sommaren, höst

uppdragen buk, smärta, dålig tillväxt,

gulsot, slaktanmärkning, dödsfall

Gård&Djurhälsan
FRISKA DJUR GER VÄLMAENDE GÅRDAR

Diagnostik

- ❖ **Slaktkontroll** enklaste sättet, gratis!
- ❖ **Obduktion**
- ❖ **Träckprov**, äggräkning, sedimentation, endast vuxet stadie! Vinter- vår, 3 mån efter infektion, samlingsprov
- ❖ **Träckprov**, koproantigen, individprov, larver och adulta, sensommar-höst. 8 veckor efter infektion
- ❖ **(Blodprov**, förstagångsbetande lamm, maternala antikroppar 11 veckor pp, egna 2-4 veckor efter infektion)

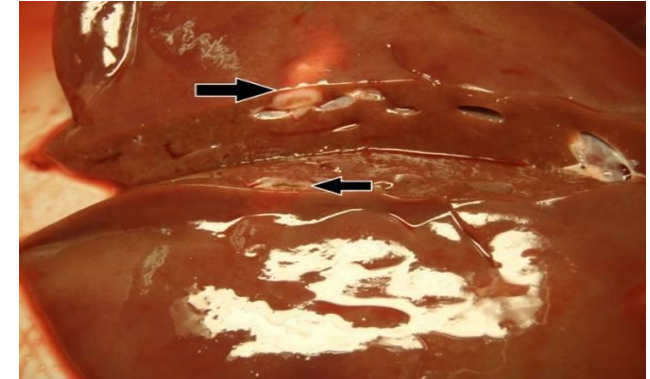

Foto: Adam Novobilsky

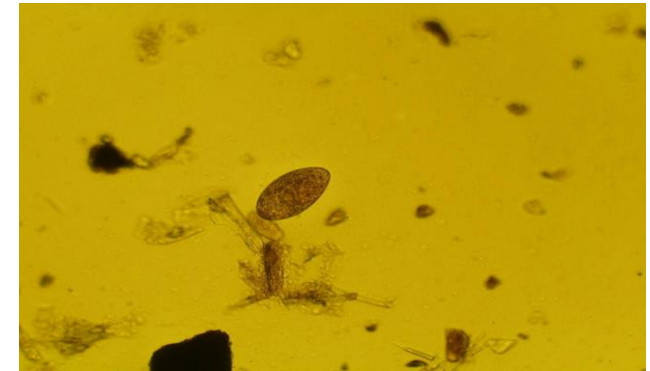

Foto: Bitte Ljungström

Läget i Sverige - den sanna förekomsten?

- ➡ Många får och lamm slaktas på slakterier som inte rapporterar sjukdomsregistrering vid slakt till djurägaren

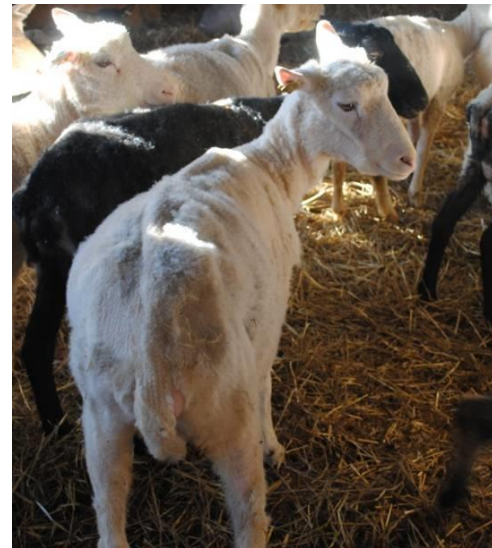
Får djurägaren rapport om slaktskadeanmärkningarna?

Gård&Djurhälsan
FRISKA DJUR GER VÄLMAENDE GÅRDAR

Läget på gårdar utan diagnos

- ❖ Dålig djurhälsa och dåligt produktionsresultat
- ❖ Avmaskningsrutiner och betesstrategier för att hålla smittan under kontroll utförs inte
- ❖ Oavsiktlig smittspridning vid försäljning av livdjur

Gård&Djurhälsan
FRISKA DJUR GER VÄLMAENDE GÅRDAR

Gård & Djurhälsans råd till djurägare

- ❖ Kontrollera smittläget i besättningen varje år med hjälp av sjukdomsregistrering vid slakt samt träckprov **före** betessläpp
- ❖ Rådgör med din veterinär för att lägga upp en gårdsanpassad strategi
- ❖ **Arbeta för en långsiktigt hållbar strategi mot stora leverflundran!**

Gård&Djurhälsan
FRISKA DJUR GER VÄLMAENDE GÅRDAR

Förebygg

- Stäng av dåliga beten, flytta djur från fuktiga beten innan metacercarier hunnit utvecklas
- Slaktresultat/ ev. träckprov
- Karantänsbehandling vid handel med smittade djur
- Strategisk avmaskning, **rätt preparat vid rätt tid!**
Tidigarelägg installningen??
- **Släpp inte ut äggutskiljande djur på vårbetet!**

Behandling

- ❖ **Albendazol**, endast mot vuxna stadier, lämpligt vid behandlingsbehov under *senvintern-våren*. Rätt dosering: 7,5 mg/kg (Valbazen Vet 4 ml/10 kg)
- ❖ **Triclabendazol**, även effektivt mot larvstadier, lämpligt vid behandlingsbehov under (*sensommar*) och *höst*. Använd bara om det behövs, oro för snabb resistensutveckling. (Fasinex Triclafas, olika koncentrationer, se doseringsanvisning)
- ❖ **((Closantel))**, mindre effektivt än triclabendazol mot flera larvstadier

